

Sygn. akt VII U 314/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08.06.2016 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

po rozpoznaniu w dniu 08.06.2016 r. w Świdnicy

sprawy **A. P. (1) i (...) Sp. z o.o. w Ś.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania **A. P. (1) i (...) Sp. z o.o. w Ś.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 05.01.2016 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 05.01.2016 r. znak: (...) w t en sposób, że stwierdza, iż A. P. (1) podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 3.08.2015 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek S. der - (...) Sp. z o.o. w oparciu o umowę o pracę ;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki A. P. (1) kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. w Ś. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VIIIU 314/16

UZASADNIENIE

A. P. (1) i (...) Sp. z o.o. w Ś. odwołali się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 05.01.2016 r., w której stwierdzono, że A. P. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w Ś. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 03.08.2015r.

Wnioskodawcy zaskarżyli powyższą decyzję w całości, zarzucając jej naruszenie:

- art. 107 §3 k.p.a. w z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez niewskazanie dowodów, które stanowią podstawę faktyczną decyzji, a także niewskazanie przyczyn, z powodu których dowodom przedstawionym przez odwołujących odmówiła wiarygodności, mimo że dowody te potwierdzają wykonywanie obowiązków pracowniczych przez ubezpieczoną na rzecz płatnika składek;

- art. 2 k.p. w zw. z art. 22 k.p. przez niezastosowanie tych przepisów i tym samym nieuzasadnione przyjęcie, że ubezpieczoną i płatnika składek nie łączył stosunek pracy, bo w ocenie ZUS umowa o pracę została zawarta dla pozorów, mimo że ubezpieczona oraz współpracownik wyjaśnili, że w ramach umowy o pracę A. P. (1) poszukiwała klientów – nabywców materiałów budowlanych, a także w tym celu przygotowywała stronę internetową pracodawcy, oferty, wystawiała faktury, odbierała telefony i wykonywała polecenia pracodawcy;

- art. 83 §1 k.c. przez nieuzasadnione przyjęcie, że umowa o pracę została zawarta dla pozorów, mimo że ZUS nie wykazał, aby przy składaniu oświadczeń woli obie strony miały świadomość, że ubezpieczona określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a płatnik składek określony jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, a więc, że strony z góry zakładały, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy.

Wskazując na powyższe wnioskodawcy wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że A. P. (1) jako pracownik u płatnika składek – (...) Sp. z o.o. w Ś. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 03.08.2015r.

Strona pozwana - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania w/w wnioskodawców i zasądzenie od nich na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Strona pozwana podniosła, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczona A. P. (1) nie świadczyła pracy, a została zgłoszona do ubezpieczeń jedynie w celu uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W związku powyższym nie powstał tytuł do ubezpieczenia społecznego z art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych od 03.08.2015r.

Sąd ustalił, co następuje:

A. P. (1), ur. (...), posiada wykształcenie średnie i w okresie od 1.10.2014r. do 31.07.2015r. wykonywała pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz (...) D. K. w Ś.. W powyższym okresie była zgłaszana do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowego i wypadkowego, dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Wnioskodawczyni w trakcie wykonywania umowy zlecenia składała CV do różnych firm w tym także do (...) Sp. z o.o. w Ś., dążąc do zatrudnienia na umowę o pracę.

(...) Spółka z o.o. w Ś. funkcjonuje od 25.05.2000r. jako hurtownia budowlana. Przedmiot działalności tej Spółki, wynikający z wpisu do KRS, to m.in. sprzedaż samochodów osobowych i furgonetek, sprzedaży drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, transport drogowy towarów, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, sprzedaż maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, sprzętanie, działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zielonych.

Prezesem Spółki jest R. D. i w stosunku do A. P. (1) jest osobą obcą.

Płatnik składek - (...) Spółka z o.o. w Ś., która zatrudnia dwóch pracowników na umowę o pracę z wynagrodzeniem minimalnym, w spornym okresie miał zwiększoną ilość pracy związaną z sezonową sprzedażą towarów i poszukiwała dodatkowego pracownika. Spośród aplikacji, jakie wpłynęły do firmy, wybrano złożoną przez A. P. (2) i telefonicznie zaproszono ją na rozmowę w sprawie pracy. Wnioskodawczyni spełniała oczekiwania pracodawcy, gdyż dodatkowym jej atutem było posiadanie prawo jazdy oraz znajomość języka angielskiego.

W dniu 03.08.2015r. strony podpisały umowę o pracę na czas określony od 03.08.2015r. do 31.12.2015r. na stanowisku sprzedawca handlowiec, z miesięcznym minimalnym wynagrodzeniem w kwocie 1.750zł brutto. Wnioskodawczyni przed zawarciem umowy o pracę przeszła szkolenie wstępne z zakresu BHP w dniu 31.07.2015r. oraz w dniu 03.08.2015 r. przedłożyła pracodawcy orzeczenie lekarskie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań na stanowisku sprzedawca – handlowiec.

Wnioskodawczyni do pracy przystąpiła od dnia 3.08.2015r., a obecność w pracy odnotowywała podpisując się na liście obecności, natomiast wynagrodzenie było jej wypłacane gotówką. W czasie zatrudnienia wnioskodawczyni wystawiała faktury, ustawiała towar na półkach, wykonywała proste prace biurowe, a także inne prace wskazane jej przez pracodawcę na terenie hurtowni. Nadto jako przedstawiciel handlowy czyniła starania w celu pozyskania nowych klientów. Podjęła również działania w celu stworzenia strony internetowej pracodawcy.

W/w Spółka jako płatnik składek zgłosiła wnioskodawczynię do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od dnia 3.08.2015., wykazując jako podstawę wymiaru składek wysokość wynagrodzenia minimalnego. Zgłoszenie nastąpiło po terminie, tj. w dniu 11.09.2015r., co wynikało z niedopatrzenia biura zewnętrznego, obsługującego firmę.

W dniu 21.09.2015r. wnioskodawczyni z powodu wystąpienia nagłych dolegliwości bólowych została przyjęta do szpitala, gdzie przebywała do dnia 24.09.2015r. Z uwagi na występowanie dalszych komplikacji związanych z ciążą wnioskodawczyni po leczeniu szpitalnym przebywała na zasiłku chorobowym. Za okres od 21.09.2015r. do 23.10.2015 r. pracodawca wypłacił wnioskodawczyni wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, natomiast za okres od 24.10.2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego; w dniu (...) urodziła dziecko.

Spółka nie zatrudniła na miejsce wnioskodawczyni innego pracownika, gdyż sezonowy nakład pracy uległ zmniejszeniu, w związku z czym poszukiwania nowego pracownika miały się rozpocząć dopiero w marcu 2016r.

(dowód: akta ZUS, zeznania wnioskodawczyni oraz świadków, akta osobowe zainteresowanej)

W związku z rozpatrywaniem wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego dla A. P. (2) strona pozwana powzięła wątpliwości, co do celu umowy o pracę, która została zawarta pomiędzy płatnikiem składek (...) Spółka z o.o. w Ś. a wnioskodawczynią, co do tego czy zamiarem stron umowy o pracę było wywołanie skutków prawnych, objętych treścią umowy, czy też podpisanie umowy miało na celu osiągnięcie przez ubezpieczoną ochrony ubezpieczeniowej w postaci zasiłku chorobowego w okresie ciąży, a następnie po urodzeniu dziecka w postaci zasiłku macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego, łącznie przysługujących przez 56 tygodni.

W trakcie postępowania przedstawiono dokumenty oraz informacje o wykonywanych czynnościach pracowniczych przez wnioskodawczynię

W wyniku przeprowadzonej kontroli strona pozwana ustaliła, że wnioskodawczyni nie świadczyła pracy, a została zgłoszona do ubezpieczeń jedynie w celu uzyskania prawa do w/w świadczeń. Stąd też organ ubezpieczeniowy na podstawie art. 83 par 1 k.c. uznał, że powyższa umowa o pracę została zawarta dla pozorów i jest nieważna.

W związku z powyższym decyzją z dnia 05.01.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. stwierdził, że od dnia 03.08.2015 r. wnioskodawczyni A. P. (1) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę zawartą z (...) Spółka z o.o. w Ś..

(dowód: akta ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania wniesione przez A. P. (1) oraz (...) Spółkę z o.o. w Ś. zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. - Dz.U. z 2015, poz. 748 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają pracownicy. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudnienia go za wynagrodzeniem. Art. 22 k.p. określa podstawowe cechy charakterystyczne stosunku pracy i zarazem podstawowy cel społeczno-gospodarczy. Jest to relacja prawna pomiędzy pracownikiem a pracodawcą, której główną treść stanowi zobowiązanie się pracownika do ciągłego, osobistego wykonywania określonego rodzaju pracy na rzecz pracodawcy pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym, a pracodawcy do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Nawiązanie stosunku pracy w świetle art. 11 k.p. wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy oraz pracownika, przy czym zgodnie z art. 83 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron brak jest woli wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób lub organów w błąd, co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej.

W każdej sytuacji tego rodzaju, szczegółowego wyjaśnienia wymaga okoliczność, czy pomiędzy stronami nastąpiło nawiązanie stosunku pracy, rezultatem czego będzie skutek wynikający z systemu ubezpieczeń społecznych w postaci podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu, czy też zgłoszenie miało charakter fikcyjny, a to z tej przyczyny, że pomimo zawartej umowy o pracę nie nastąpiło nawiązanie stosunku pracy.

Strona pozwana uznała, że wnioskodawcy zawarli umowę o pracę z zamiarem niedotrzymania warunków takiej umowy, co w istocie czyni ich oświadczenia woli pozornymi.

Rzeczą Sądu w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy pracodawca zawarł z wnioskodawczynią umowę o pracę w celu świadczenia pracy, czy też jak wskazywał organ rentowy strony rzeczywiście złożyły oświadczenia woli jedynie dla pozorów, co rodziłoby skutek w postaci bezwzględnej nieważności umowy.

Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy doszedł do przekonania, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Nie można bowiem podzielić stanowiska organu rentowego. Sąd podziela tym samym pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, który stwierdził, że nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. (por. wyrok SN z 14.03.2001 r. II UKN 258/00 OSNP 2002/21/527).

Fakt świadczenia przez wnioskodawczynię pracy wykazały zarówno dowody osobowe jak i przedstawione dokumenty. Sąd dał wiarę w całości zeznaniom zarówno samej ubezpieczonej oraz zeznaniom R. D. – prezesa Spółki oraz świadków, którzy potwierdzili wykonywanie przez nią pracy. Sąd podzielił stanowisko wnioskodawców, że A. P. (1) faktycznie została zatrudniona na podstawie umowy o pracę, przystąpiła do wykonywania pracy i pracę swoją wykonywała aż do chwili, kiedy było to możliwe tj. do dnia 21.09.2015r. kiedy stała się niezdolna do pracy. Tym samym nie można uznać, że strony zawarły umowę o pracę jedynie dla pozorów. A. P. (1) miała ustalone określone obowiązki i postępowanie dowodowe wykazało, że obowiązki te wykonywała. Świadczenie zeznali, że wnioskodawczyni wystawiała faktury, zajmowała się pozyskiwaniem klientów, tworzeniem strony internetowej firmy pracodawcy, przygotowaniem ofert handlowych, wykonywała wszystkie bieżące polecenia pracodawcy. Praca, którą wykonywał nie była ciężka, a wnioskodawczyni została do niej przyuczona. Tym samym, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia, że umowa zawarta w dniu 03.08.2015 r. była jedynie umową pozorną. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazywał bowiem, że A. P. (1) wykonywała pracę od 03.08.2015 r. do 21.09.2015 r. Następnie przebywała na zwolnieniu lekarskim, a obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim.

Nie można przy tym wykluczyć, że cel w postaci zapewnienia ubezpieczonej świadczeń z ubezpieczeń społecznych był brany pod uwagę przez strony umowy. Wskazuje na to doświadczenie życiowe. Jednakże, zdaniem Sądu chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie była jedyną przyczyną sprawczą zawarcia umowy. Nie budzi wątpliwości, że A. P. (1) w momencie podjęcia zatrudnienia była w ciąży i wiedział o tym zatrudniająca R. D.. Jednakże

stan ubezpieczonej umożliwił jej wykonywanie zatrudnienia związanego z wystawianiem faktury, pozyskiwaniem klientów, tworzeniem strony internetowej firmy pracodawcy, przygotowaniem ofert handlowych oraz wykonywaniem bieżących poleceń pracodawcy. Wnioskodawczyni przeszła na zwolnienie lekarskie dopiero, gdy doszło do zagrożenia ciąży, co jest zrozumiałe w takich okolicznościach.

Nie budzi również wątpliwości, że A. P. (1) rozpoczęła świadczenie pracy w dniu wskazany w umowie o pracę, tj. w dniu 03.08.2015 r. i została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz że posiadała zaświadczenia lekarskiego o przeciwwskazań do pracy i przeszła szkolenie z zakresu bhp. Nadto pobierała wynagrodzenie w wysokości świadczenia minimalnego, które było jej wypłacane gotówką, a kwita ta jest odpowiednia w stosunku do wykształcenia i obowiązków spoczywającej na ubezpieczonej, z kolei pracodawcę stać było go na zatrudnienie wnioskodawczyni w zamian za takie właśnie wynagrodzenie minimalne.

Zeznania świadków oraz wnioskodawczyni w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom, gdyż są one zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem.

Nadto podkreślenia wymaga, że sama strona pozwana nie podważyła wiarygodności wskazywanych okoliczności towarzyszących wykonywaniu przez strony umowy o pracę, co w myśl art. 230 k.p.c. skutkować musi uznaniem tych faktów za przyznane.

Nadto, pomimo że strona pozwana była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, to nie złożyła żadnych dowodów na poparcie swojego stanowiska w sprawie, co jest podstawowym wymogiem wynikającym z art. 3 i 232 k.p.c.

Natomiast sam fakt, że wnioskodawczyni w dniu zawarcia umowy była w ciąży nie świadczył jeszcze w ocenie Sądu o pozorności jej działania. Nie można bowiem zakładać, że każda kobieta w ciąży poszukując zatrudnienia działa w celu obejścia prawa i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Założenie takie powodowałoby niedopuszczalną dyskryminację kobiet w ciąży, co jest naganne. Zawsze zatem należy ocenić realne możliwości i przydatność kobiety ciężarnej do wykonywania określonej pracy i potrzebę podjęcia przez nią zatrudnienia. Charakter pracy, jaką wykonywała wnioskodawczyni nie jest pracą zakazaną dla kobiet w ciąży, w przypadku prawidłowego przebiegu ciąży i przestrzegania zasad bhp w miejscu pracy, nie zagraża też zdrowiu dziecka ani bezpieczeństwu kobiety ciężarnej. Może być wykonywana, aż do dnia bezpośrednio poprzedzającego rozpoczęcie porodu. Natomiast jak wynika z zeznań świadków wnioskodawczyni obowiązki swoje wykonywała sumiennie i nie było żadnych zastrzeżeń co do sposobu wykonywania przez nią pracy.

Wskazane powyżej okoliczności, w przekonaniu Sądu świadczyły jednoznacznie o tym, że nie można przypisać stronom umowy z dnia 03.08.2015 r. pozorności działania. Nie było możliwym ustalenie takiego zamiaru w świetle okoliczności ujawnionych w sprawie. Ustalenie bowiem zamiaru nie było możliwe, jeżeli wziąć pod uwagę okoliczności podjęcia zatrudnienia jak również stan zdrowia ubezpieczonej w momencie zawierania umowy o pracę i sposób wywiązywania się przez nią z powierzonych jej obowiązków. Sam fakt, że ubezpieczona była w ciąży w momencie podpisania umowy o pracę sam w sobie nie przesądza o pozorności umowy o pracę.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06.02.2006 r. w sprawie III UK 156/05 stwierdził, że samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. Skorzystanie z zasiłków z ubezpieczenia społecznego, nie może być uznane za cel, którego osiągnięcie jest sprzeczne z prawem (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). Może on nawet być głównym motywem nawiązania stosunku pracy, zamiast wykonywania pracy na innych podstawach prawnych.

W szczególności trudno uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Mając na uwadze i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, w ten sposób, że stwierdził, iż A. P. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w Ś. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 03.08.2015r.

z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 05.11.2015 r., poz. 1804)

Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art. 98 k.p.c., w zw. z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 05.11.2015 r., poz. 1800)